

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 31/2010 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanaland

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 30 november 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanaland (RP 269/2010 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Silja Hiironniemi och utvecklingschef Teemu Eriksson, finansministeriet
- direktör Matti Väisänen, undervisnings- och kulturministeriet
- regeringsråd Kaisa-Leena Välipirtti, kommunikationsministeriet
- regeringsråd Tuula Manelius, arbets- och näringsministeriet

- finanssekreterare Carolina Sierimö, social- och hälsovårdsministeriet
- överdirektör Kari Pääkkönen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Kajanaland
- chefsjurist Kari Prättälä, Finlands Kommunförbund
- landskapsdirektör Alpo Jokelainen, direktör för utbildningssektorn Anssi Tuominen och förvaltningsdirektör Kalevi Yliniemi, samkommunen Kainuun maakunta
- stadsdirektör Jari Tolonen, Kajana stad
- stadsdirektör Eila Valtanen, Kuhmo stad
- kommundirektör Seppo Rajala, Puolanka kommun.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— Regionförvaltningsverket i Norra Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanaland. Enligt förslaget förlängs giltighetstiden för förvaltningsförsöket med fyra år och kommunerna inom försöksområdet ges befogenheter att besluta om huruvida försöket ska förlängas efter 2012. Bestämmelserna om landskapsdirektören föreslås bli ändrade så att landskapsfullmäktige får besluta om

landskapsdirektörens ställning i större utsträckning än för närvarande. I bestämmelsen om finansieringen av landskapet föreslås preciseringsar. Dessutom föreslås sådana tekniska ändringar i lagen som behövs på grund av ändringar i annan lagstiftning.

Lagförslaget föreslås träda i kraft den 31 december 2012.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Förvaltningsförsöket i Kajaland omfattar hela landskapet Kajaland förutom Vaala kommun och det började vid ingången av 2005. Den gällande lagen kommer inte längre att vara i kraft efter utgången av 2012. Utskottet förordar att giltighetstiden för lagen om ett förvaltningsförsök i Kajaland (343/2003) förlängs med fyra år så som regeringen föreslår, till slutet av 2016. Lagförslaget innebär att kommunerna i försöksområdet till skillnad från i nuläget får befogenhet att besluta om en förlängning av försöket efter 2012. Det är motiverat att lagstiftningen överlåter beslutsprocessen på den kommunala självstyrelsen. Det är också rätt lösning att Vaala kommun som inte har omfattats av försöket inte heller nu tvingas med i det mot sin vilja. Kommunen bör besluta hur den förhåller sig till ett förlängt förvaltningsförsök enligt samma tidsplan som de andra kommunerna i Kajaland under innevarande år.

Erfarenheterna av försöket har huvudsakligen varit positiva. Organiseringen av tjänster och ekonomin har upplevts som allra mest positivt. Inom social- och hälsovården har försöket gjort det möjligt att förbättra servicekedjorna över hela linjen och hålla kontroll över kostnadsnivån. Inom utbildningen har gymnasierna kunnat samarbeta exceptionellt intensivt inom ramen för en enda utbildningsanordnare. Samverkan inom yrkesutbildningen har också utvecklats positivt. De som gått ut grundskolan har bra kommit vidare med fortsatta studier, så man har effektivt kunnat förhindra att unga blir utan utbildning. Enligt utredning har måluppfyllelsen däremot inte varit lika bra i fråga om den regionala utvecklingen. Utskottet framhåller att insatserna för regionutveckling bör bli väsentligt effektivare framöver och att resurserna för det arbetet bör öka. I viss mån har försöket också lett till motstridiga erfarenheter.

I försökets startfas disponerades en miljon euro per år via undervisningsministeriet i extra bidrag till Uleåborgs universitet för utveckling av det regionala innovationssystemet. Det finan-

siella systemet har ändrats sedan dess, i och med att universitetslagstiftningen sågs över. Utskottet ser det som viktigt att det extra bidraget för utveckling av innovationssystemet i landskapet under det fortsatta förvaltningsförsöket finns kvar via Kajalands utvecklingspengar genom att anslaget höjs med en miljon euro. Finansieringen ska gälla insatser för en gemensam strategi för yrkeshögskolan i Kajana, Uleåborgs universitet och de universitet som samarbetar inom universitetscentret i Kajana och vid behov för samarbetet med Lapplands universitet.

På grund av de långa avstånden lyfter utskottet fram vikten av att garantera tillgången till närservice. Administrativa lösningar räcker inte till för att säkra tillgången på läkare utanför centrala områden. Därför behövs det effektiviserade särskilda insatser, till exempel utökad läkarutbildning, förlängd praktiktid på hälsovårdscentraler och andra eventuella åtgärder.

Sakkunniga från kommunsektorn i landskapet har bland annat föreslagit att landskapets samkommun ska ta över landsbygdsförvaltningen, räddningsväsendet och avfallshanteringen. Utskottet påpekar att kommunerna i försöksområdet med stöd av försökslagen kan låta landskapet frivilligt ta hand om de uppgifter som nämns i lagen. Utskottet ser gärna att nya uppgifter sköts inom landskapet enligt kommunernas egna beslut på det sätt som anges i grundavtalet. Bland de uppgifter som nämndes vid utfrågningen av sakkunniga är avfallshanteringen en sådan uppgift som får organiseras på landskapsnivå så som avfallslagstiftningen närmare anger. Dessutom medger den gällande lagen om anordnande av landsbygdsförvaltningen i kommunerna (210/2010) enligt utskottets uppfattning att landskapet har hand om uppgifter som tillkommer de kommuner som hör till landsbygdsförvaltningen. Om inte undantag beviljas bör den operativa landsbygdsförvaltningen omfatta ett område med minst 800 jordbruksföretagare och kommunen ska besluta om anslutning till ett samarbetsområde senast den 1 maj 2011.

Utskottet påpekar att de fördelar och den goda praxis som försöket hittills har åstadkommit ännu inte fullt ut kan nyttiggöras i Kajanaland eller någon annanstans i landet, eftersom försöket inte permanentas i nuläget. I det här sammanhanget har heller inte kommunstrukturen granskats. Utskottet anser det viktigt att bra praxis framöver nyttiggörs och permanentas i hela landet.

Utskottet föreslår en teknisk detaljändring, nämligen att hänvisningen i gällande 16 § 3 mom., som inte ingår i propositionen, inte ska gälla upphävda 17 § 3 mom., 17 § 7—9 mom. och 19 § i strukturfondslagen (1401/2006) utan i

stället bestämmelserna med motsvarande innehåll i den reviderade lagen om utveckling av regionerna (1651/2009).

Sammanfattningsvis anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget med de ställningstaganden och ändringsförslag som framgår av betänkandet.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanaland

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanaland (343/2003) 2 §, 10 § 1 mom., 16 § 1 och 3 mom., 19 §, 20 §, 21 §, 23 § 1 mom., 24 § 3 mom. och 46 § 1 mom.

av dem 10 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 764/2006 och 871/2009 samt 16 § 1 mom., 23 § 1 mom. och 24 § 3 mom. sådana de lyder i lag 764/2006 som följer:

2 och 10 §
(Som i RP)

16 §

Landskapsstyrelsens olika sammansättningar

(1 mom. som i RP)

När landskapsstyrelsen är landskapets arbetsgrupp ingår i dess sammansättning utöver vad som bestäms i 2 mom. områdets arbetsmarknads- och näringsorganisationer och de övriga parter som är centrala med avseende på regionutvecklingen på det sätt som bestäms i 17 §

2 mom. 3 punkten i lagen om utveckling av regionerna (1651/2009) och en av Vaala kommun utsedd företrädare. Landskapsfullmäktige väljer företrädarna efter att ha fått organisationernas förslag till medlemmar. Landskapsstyrelsen har sektioner och ett sekretariat enligt vad som bestäms i 17 § 5 och 6 mom. och 20 § i lagen om utveckling av regionerna. (Nytt 3 mom.)

19, 20, 21, 23, 24 och 46 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

FvUB 31/2010 rd — RP 269/2010 rd

Helsingfors den 8 februari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Antti Rantakangas /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Marko Asell /sd
Thomas Blomqvist /sv
Juha Hakola /saml
Rakel Hiltunen /sd
Heli Järvinen /gröna
Pietari Jääskeläinen /saf

Oiva Kaltiokumpu /cent
Timo V. Korhonen /cent
Petri Pihlajaniemi /saml
Raimo Piirainen /sd
Lenita Toivakka /saml
Unto Valpas /vänst
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.